

FELSEFE

ANADOLU LİSESİ 2022-2023
EĞİTİM ÖĞRETİM YILI 11. SINIFLAR 1. DÖNEM 1.SINAV ÇALIŞMA SORU VE CEVAPLARI

S.1.)Aristoteles'in varlık anlayışını (dört nedeni) heykeltraş benzetmesinden yararlanarak açıklayınız.(15=5+5+5 p)

Aristoteles'e göre duyularla algıladığımız dünya gerçek dünyadır. Tüm varlıklar form kazanmış maddelerdir. İlk hareket ettirici (Benzetmedeki heykeltraş) tüm varlıkları aklında tasarladı. Bu dört nedenden biri olan formel nedendir. Sonra bu formu hammaddeye uyguladı. Hammadde maddi nedendir. Hareket ettiricinin varlıkları var etme ereği ereksel nedendir. Hareket ettiricinin kendisi fail nedendir.

Dört neden

Maddi neden

Formel neden

Fail neden

Ereksel neden

S.2.) Arkhe nedir? Thales'e göre arkhe nedir? (5+5=10 p)

İlk çağ doğa filozoflarının varlığın ilk nedeni, ilk madde olarak ifade ettikleri şey. Thales'e göre arkhe Sudur.

S.3.) Sokrates'e göre doğru bilgi edinmek mümkün müdür? (10 p)

Sokrates'e göre herkes için doğruluk değeri taşıyacak bilgi mümkündür. Bütün bilgiler tüm insanlarda doğuştan vardır. Unuttuğumuz bu bilgileri filozoflar ve bilge insanların hatırlatmasıyla bilebiliriz.

S.4.) Sokrates'e göre doğru bilginin kaynağı nedir? (10 p)

Sokrates'e göre doğru bilginin kaynağı aklıdır. Doğuştan tüm bilgiler aklımızda vardır.

S.5.) Hristiyan felsefesinin bazı problemlerinden 2(iki) tanesini yazınız. (10 p)

Tanrının varlığını kanıtlama problemi ve Kötülük problemi

S.6.)Hristiyan felsefesi temel iki dönemle sınıflandırılır. Bunlardan M.S.2.yy- M.S.8.yy arası olan dönemde filozoflar din adamlarıdır. Kilise babaları olarak da adlandırılırlar. Bu dönemin en karakteristik özelliği akılla dini açıklama çabasıdır. Bu dönem aşağıdakilerden hangisidir? (5 p)

c) Patristik dönem

S.7.)"Tanrı kavramından yola çıkar ve mantıksal olarak onun varlığını kanıtlamaya çalışır. Tanrı kavramının zihinde olmasını Tanrı'nın varlığına kanıt sayar." Hristiyan felsefesinde Tanrı'nın varlığına yönelik kanıtlardan olan görüş aşağıdakilerden hangisidir. (5 p)

a) Ontolojik kanıt

S.8.) Platon'un ideal devletini açıklayarak yazınız.(sınıfları ve erdemlerini açıklayınız.) (15=5+5+5 p)

*Platon ideal devletinde toplumu üç tabakaya ayırır. **Yönetenler, bekçiler ve de üreticiler.** Yöneticiler bilge yada filozoflardan olmalı. En bilgili insanlar olacakları için toplumuda en iyi yönetecekler diye düşünür. En büyük erdemleri **de bilgelik** olacaktır. Bekçiler toplumda düzeni sağlamaktan sorumlu olacaklarından bunlara bazı kısıtlamalar getirir. Evlenmelerine izin vermez. Birlikte olacakları kadınlara devlet karar verir. Özel mülk edilmeleri yasaktır. Bu birlikteliklerinden doğacak çocuklarını devlet alır ve yeni bekçiler ve*

bekçilerin eşleri olsunlar diye özel eğitime tabi tutar. Bekçilerin en büyük **erdem** **cesarettir**. Üreticilere ise hiçbir sınırlama getirmez.

Üreticilerin en büyük erdemi **çalışmak üretmektir**.

S.9.) Arkhe nedir? Demokritos'a göre arkhe nedir? (5+5=10 p)

İlk çağ doğa filozoflarının varlığın ilk nedeni, ilk madde olarak ifade ettikleri şey. Demokritos'a göre arkhe ATOM dur.

S.10.) Sofistler'e göre doğru bilgi edinmek mümkün müdür? (10 p)

Sofistlere göre doğru bilgi edinmek mümkün değildir. Çünkü her insan duyuları ile dışsal dünyadan bilgi ediniyor. Ama duyular her bireye farklı bilgiler veriyor. Bundan dolayı herkes için aynı doğruluk değerine sahip bilgi mümkün değildir. Sofist Pratogoras'a göre "insan herşeyin ölçütüdür."

S.11.) Hristiyan felsefesinin genel özelliklerinden 2(iki) tanesini yazınız. (10 p)

Din merkezli düşünme, Akılla dinin temellendirilmesi yapılmaya çalışılmıştır.

S.12.) Hristiyan felsefesi temel iki dönemle sınıflandırılır. Bunlardan M.S.8.yy-M.S.15.yy kadar olan dönem Hristiyanlık inancını yaymak için okullaşmanın olduğu dönemdir. Akıl ve inanç ayrışmaya başlar. Bu dönem aşağıdakilerden hangisidir. (5 p)

a) Skolastik dönem

S.13.) "Herşeyin bir nedeni vardır. Evrendeki tüm varlıkların (geriye doğru gidilirse) ilk nedeni zorunlu olarak tanrıdır..." Hristiyan felsefesinde Tanrı'nın varlığına yönelik kanıtlardan olan görüş aşağıdakilerden hangisidir? (5 p)

S.14.) Aristoteles'in "altın orta" öğretisine bir örnek veriniz.

Korkaklık Cesaret(Altın orta) Delice atılganlık

S.15.) Hristiyan felsefesinde birinci dönem olan Patristik dönemin en belirleyici özelliği nedir?

Kilise babalarının oluşması ve akılla dinin açıklanması

S.16.)Hristiyan felsefesinde ikinci dönem olan Skolastik dönemin en belirleyici özelliği nedir?

Hristiyanlığın yayılması için okullaşmanın başlamasıdır.

S.17.) İslam felsefesinin genel özelliklerinden iki tanesini yazınız.

Çeviri faaliyetleri yapılmıştır, Felsefenin gelişimine katkı sağlamıştır.

S.18.) İslam filozoflarından Farabi'nin Erdemli şehrindeki yöneticide olması gereken özelliklerden dört tanesini yazınız.

Vücudu tam ve her organının kıvamında olması lazımdır.

Hafızası kuvvetli olmalıdır.Uyanık ve zeki olması lazımdır.

Öğrenmeyi ve öğretmeyi sevmesi, her şeyi kolayca öğrenmesi lazımdır.

Adalet ve adalet ehlini sevmesi, zulümden ve zalimden nefret etmesi lazımdır.

Aşağıdaki filozoflar ve arkhe olarak ileri sürdükleri varlıkları eşleştiriniz. Parantezin içine arkhe başındaki harfleri yazınız.(2.5=10)

Filozoflar

Arkhe

() 1. Tahales a) Ateş

() 2. Anaksimenes b) Atom

() 3. Anaksimandros c) Apeiron

() 4. Herakleitos d) Hava

() 5.Demokritos e) Su

Aşağıdaki bilgilerden doğru olanların başında ki kutuya (D) yanlış ise (Y) yazınız. Her soru 5 puandır.

- (Y) Arkhe su'dur diyen filozof Anaksimandros'tur.
(Y) Herşey sonsuz değişim halindedir diyen filozof Empodokles'dir.
(D) Parmenides düşünceleriyle daha sonra yaşamış filozof Platon'a ilham vermiştir.
(D) Platon'a göre tüm bilgilerimizin kaynağı idealar dünyasıdır.
(D) Gorgias sofist bir filozoftur. (D) Arkhe apeiron'dur diyen filozof Anaksimandros'tur.
(D) İlk kez güneş tutulmasını önceden hesaplayan filozof Thales'dir.
(D) Kavramcılık görüşüne göre tümeller, tek tek varlıkların içinde yer alır.
(Y) Taoizm felsefesinin kurucusu Empodokles'tir.
(D) Prtagoras sofist bir filozoftur.

Aşağıdaki boşluklara gelmesi gereken kavramları yazınız. Her boşluk 5 puandır.

- 1) Demokritos'a göre arkhe maddenin bölünemez-parçalanamaz en küçük parçası olan **ATOM**dur.
- 2) Felsefi düşünce, **ANTİK YUNAN'da** sistematik hale gelmiştir. Diğer medeniyetlerin kozmos ve erdem anlayışları felsefi düşünce üzerinde olumlu etkiler bırakmıştır.
- 3) Anaksimandros'a göre evrendeki her şey **APEİRON**'dan oluşmuştur.
- 4) Doğru bilgi edinme konusunda şüpheci davranan filozoflara **SEPTİKLER** denir.
- 5) Sokrates'e göre ahlaki olmayan kötü davranışların nedeni **BİLGİSİZLİK**dir..
- 6) Anaksimenes'e göre evrendeki her şey **HAVA**'dan oluşmuştur.
- 7) **Platon, idealar bilgisine AKIL aracılığıyla ulaşabileceğimizi belirtir.**
- 8) **İbn Sina'ya göre mümkün varlıklar(Etrafta görünen ve sürekli olarak var olan sonra yok olan varlıklar)zorunlu varlıktan SUDUR ETME yoluyla var olmuşlardır.**
- 9) El Kindi, birçok İslam filozofu gibi yaratının varlığını kanıtlamak için HUDUS DELİLİNE başvurmuştur. Bu sonradan yaratılma demektir.
- 10) KAVRAM REALİZMİ ne göre tümel kavramların varlığı Tanrının zihnindedir. İnsan zihninde bu kavramlar "Tanrısal ide" olarak yer alır.
- 11) KAVRAMCILIK tümel kavramların duyu deneyimleriyle her bir varlıkta kavranabileceğini ileri sürer.

Felsefe ders öğretmeni

.....

Felsefe dersi öğretmeni

.....